

**Verksamhetssystemet
Standard
BVS 1522**

Diarienummer
TRV2012/252

Handläggare
Timo Hiltunen, UHass

Charlotta Eriksson, UHavv

Gäller för
TRV Koncern
Giltigt från
2012-11-30

Ansvarig enhet
Säkerhet och miljö

Ersätter
BVF 521.10

Giltigt till
Tills vidare

Version
1.0
Antal bilagor

Fastställd av
Jan Pettersson, UH

Spårväxel med fast och rörlig korsningsspets

- **Passage av spårväxel ur kontroll**
- **Lokalmanövrering av spårväxel**

Innehållsförteckning

1	Syfte	3
2	Omfattning	3
3	Definitioner och förkortningar	3
4	Ansvar	3
5	Allmänt	3
6	Spårväxel med fast korsningsspets.....	4
7	Spårväxel med rörlig korsningsspets	5
7.1	Villkor för tågklarerare att medge passage av spårväxel med rörlig korsningsspets	5
8	Kontrollpunkter	6
10	Manövrering med handvev.....	7
11	Åtgärder efter uppkörning av spårväxel	7
12	Hjälpmedel och referenser.....	7
12.1	Hjälpmedel	7
12.2	Referenser	7

1 Syfte

Syftet med denna standard är att beskriva hantering av spårväxel, vid lokalfrigivning och passage av signal i stopp när spårväxel är ”ur kontroll”.

Undersökningar har visat att det finns ett behov av att ta fram denna standard, bl. a via Trafikverkets entreprenörer har man genomfört utbildningsinsatser för att minska antalet avvikelser och tillbud. Trots dessa utbildningsinsatser så fortsätter antalet avvikelser och tillbud att öka.

2 Omfattning

Denna standard omfattar samtliga spårväxlar med någon typ av växeldriv i spår som Trafikverket förvaltar. Spårväxel med manuell omläggingsanordning (även kallad klotväxel) behandlas inte i denna standard. Dock gäller i princip samma regler för dessa spårväxlar.

Standarden beskriver hantering av spårväxel med fast såväl som rörlig korsningsspets.

Dokumentet vänder sig främst till tågklarerare samt de tågoperatörer och entreprenörer som bedriver trafik i Trafikverkets spåranslagning.

Denna standard ersätter *BVF 521.10 Lokalmanövrering av spårväxlar*.

3 Definitioner och förkortningar

För förklaring av spårväxelterminologi och förkortningar hänvisas till *BVS 1523.005 Spårväxel Definitioner och förkortningar*.

4 Ansvar

Chefen för Verksamhetsområde Underhåll godkänner och är ansvarig för att denna standard är uppdaterad och implementerad. Frågor på innehåll och förslag på förbättringar ställs till sektionschefen för Säkerhetsstöd

Alla aktiviteter som sker i spårområde ska följa *BVF 923 Regler för arbetsmiljö och säkerhet vid aktiviteter i spårområde*.

5 Allmänt

En spårväxel kan vara försedd med alltifrån ett driv i de minsta spårväxlarna till sex driv i de största.

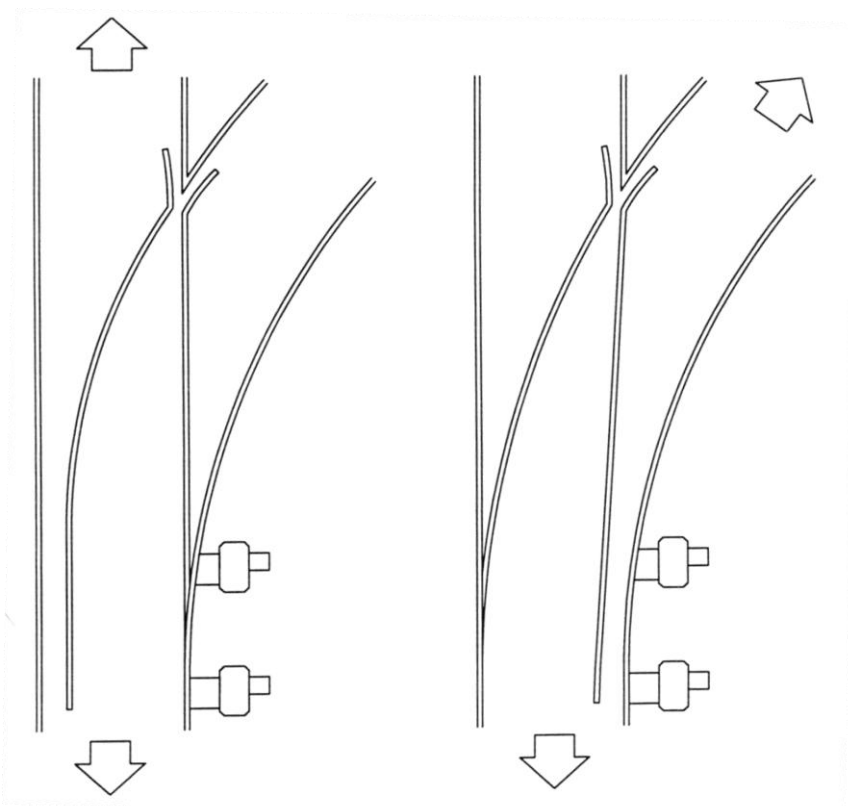
Det finns två typer av korsning i en spårväxel, korsning med fast alternativt rörlig korsningsspets. Rörlig kostningsspets drivs med ett eller två driv.

Spårväxlar kan vara försedda med en eller flera lokalställare.

Är spårväxeln låst med klove är lokalmanövrering inte tillåten.

6 Spårväxel med fast korsningsspets

Vid fordonsrörelse genom en spårväxel med fast spets som är lokalfrigiven eller ur kontroll ska man redan innan man kör in i spårväxeln kontrollera att tunganordningen ligger enligt Figur 1 och kap 8.

Figur 1 Tungornas läge i spårväxel med fast korsningsspets.

7 Spårväxel med rörlig korsningsspets

Spårväxlar med rörlig korsningsspets markeras i spår med tavlor, se Figur 2. Tavlorna monteras ca 50 m utanför spårväxeln, framför tungspetsen samt bakom bakre korsningsskarv.

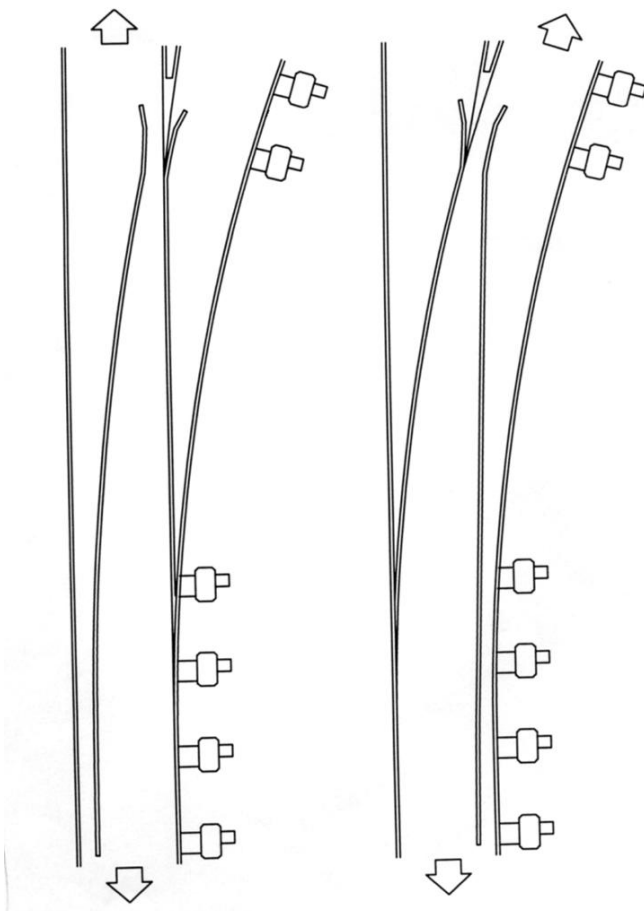

Figur 2 Skylt för spårväxel med rörlig korsningsspets.

7.1 Villkor för tågklarerare att medge passage av spårväxel med rörlig korsningsspets

Spårväxlar med rörlig korsningsspets får inte passeras på annat sätt än att spårväxeln är i kontroll och spårväxelläget ligger rätt för avsedd rörelse. Med kontroll avses att spårväxelns rätta läge bekräftas av signalanläggningen genom en ställverksindikering eller vid lokalfrigiven spårväxel genom att lokalställarlampan lyser.

Spårväxel som inte kan fås i kontroll ska omedelbart felanmälas av tågklarerare till drifttekniker som ordnar att felavhjälpare kommer ut på plats och åtgärdar felet. Efter noggrann kontroll av felavhjälparen kan rörelse tillåtas genom spårväxeln.

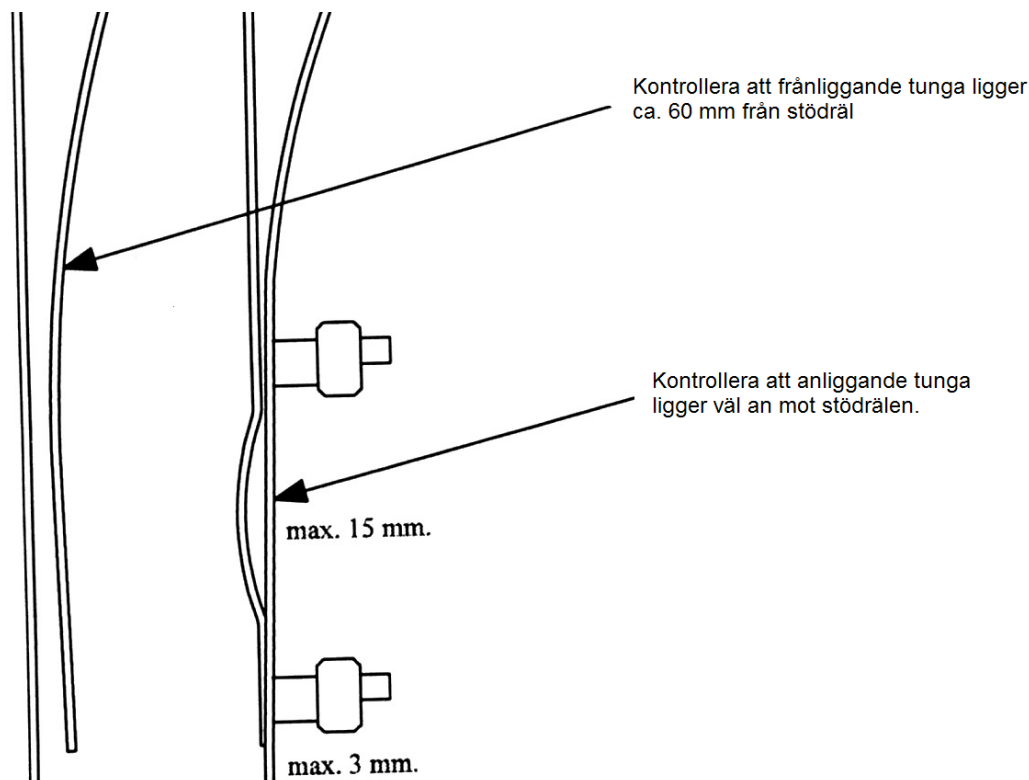

Figur 3 Korsningens samt tungornas läge för spårväxel med rörlig korsningsspets.

8 Kontrollpunkter

Innan passage får ske av spårväxel med fast korsning som är ur kontroll måste säkerställas att tungorna ligger rätt, se Figur 4.

Även vid lokalmanövrering av spårväxel med rörlig korsningsspets kontrolleras att korsning och tungor ligger rätt, se Figur 3 och Figur 4. De angivna måtten kontrolleras med ögonmått.

Figur 4 Kontrollpunkter innan passage då spårväxel är ur kontroll eller vid lokalmanövrering.

9 Manövrering med Lokalställare

Lokalställarlampan indikerar att lokalmanövrering är möjlig.

- Kontrollera att inte något fordon befinner sig i eller delvis i spårväxeln
- Kontrollera att inga främmande föremål finns mellan tunga och stöd räl
- Kontrollera att inga främmande föremål finns mellan rörlig korsningsspets och vingräl
- Tryck på önskad knapp för att spårväxel ska inta önskat läge samt kontrollera att signalställarlampan lyser
- Kontrollera därefter att tungan sluter an mot stödrälen och i förekommande fall att korsningsspetsen sluter an mot vingräl, se kapitel 8
- Kontrollera att korsnings- och tunganordningsläge är lagt för samma tågväg, se Figur 1 och Figur 3.

10 Manövrering med handvev

Spårväxlar med ett driv vevas om till ändläge. Spårväxlar med fler än ett driv vevas i omgångar till ändläge. Spårväxel med rörligkorsningsspets får endast vevas av behörig felavhjälpare med behövlig kompetens.

- Veva om spårväxeln
- Kontrollera därefter att tungan sluter an mot stödrälen och i förekommande fall att korsningsspetsen sluter an mot vingrälen, se vidare kapitel 8
- Kontrollera att korsningsläge och tunganordningsläge är lagda för samma tågväg, se Figur 3

11 Åtgärder efter uppkörning av spårväxel

Efter uppkörning ska säkerhetsbesiktning utföras enligt *BVF 807.2 Säkerhetsbesiktning av fasta anläggningar* innan spårväxeln får trafikeras.

12 Hjälpmedel och referenser

12.1 Hjälpmedel

Inga speciella hjälpmedel finns för detta dokument.

12.2 Referenser

Dokument som hänvisas till är:

BVS 1523.005	Spårväxel Definitioner och förkortningar
BVF 923	Regler för arbetsmiljö och säkerhet vid aktiviteter i spårrområde
BVF 807.2	Säkerhetsbesiktning av fasta anläggningar